

Slikati v Normandiji

Ob izvirih impresionizma

Od 15. januarja do 5. aprila 2015 v Narodni galeriji gostimo razstavo *Slikati v Normandiji*. Na razstavi je na ogled 72 umetnin francoskih slikarjev, ki so ustvarjali v letih med 1850 in 1920. Med njimi dela Gustava Courbета, Pierra Bonnarda, J.-B. Camille Corota, Clauda Moneta in drugih. Z razstavo nadaljujemo predstavitev umetnosti poznega 19. in začetka 20. stoletja.

Leta 1992 je Pokrajinski svet Spodnje Normandije (Conseil Régional de Basse-Normandie) vzpostavil zbirko okoli sto dvajset slikarskih del, nastalih v dveh stoletjih med letoma 1750 in 1950. Naslovili so jo *Slikati v Normandiji (Peindre en Normandie)*, saj je vsaka slika v zbirki povezana s to deželo, bodisi kot odsev epizode iz življenja kakega slikarja bodisi kot upodobljeni motiv ali še kako drugače. Razstava je razdeljena na pet sklopov, in sicer:

Kmetija Saint-Siméon

La Ferme Saint-Siméon je postala v 19. stoletju shajališče literatov, glasbenikov in slikarjev, kakor so Jean-Baptiste Corot, Gustave Courbet in Constant Troyon, in mnogih drugih, ki vso svojo umetnost pravzaprav dolgujejo Normandiji, na primer Eugène Boudin. Najraje so se shajali v gostilni istega imena. Proti koncu življenja je Boudin ob spominih na tiste spokojne dni pisal prijatelju: »Oh! Saint-Siméon! O tej krčmi bi bilo mogoče povedati veliko zgodb.« Saint-Siméon je bila kmetija na obrežju Côte de Grâce, ležala je na pobočju, obdana z jablanami. Od tod se je odpiral pogled na pokrajino ob prostranem rečnem ustju Sene. Kmetija je odigrala osrednjo vlogo v okolju, v katerem so bili stalni prebivalci ali obiskovalci povezani z veličastno naravo – čeprav je pogosto pokazala tudi svoj vihar, žalostni ali celo surovi obraz –, ki je zanje pomenila prostor za trdo delo ali pa za uživanje v brezdelju.

Delovno življenje in počitnice ob morju

Tukaj so ribiči, garaški domačini, še vedno ujeti v svoj ritem in v svoje navade. Preprosti in robati so, kakor eno s čolnom, z morskim rastlinjem, naplavljenim na obalo, in s skalami, del tihe žaloigre plimovanja morja. Tam so turisti, ki pridejo in zmotijo tišino. Pokažejo se v vsem svojem lišpu, postavljajo se, klepetajo med seboj, počenjajo, česar si v domačem mestu ne bi nikoli drznili, družijo se, da bi si skupinsko privoščili užitek, ki se ljudem z morja upira – kopanje. Pridejo v parih ali cele družine. Na obali je vedno po več žensk v spremstvu otrok. Ob koncu tedna se jim pridružijo še soprogi. V upodobitvah se na obzorju prikažejo regate, prizori konjskih tekmovanj pa nadomestijo prihod poštnih kočij ali delo na polju. Številni kraji ob normandijski obali, od Honfleurja do Langruna, so izoblikovali slog slikarjev, kakor so na primer Gustave Courbet, Eugène Boudin, Johan Barthold Jongkind in Claude Monet, umetnikov, ki so večinoma postali simbol impresionizma.

Normandijsko podežetje

Pokrajina Normandija je od 18. stoletja dalje igrala opazno vlogo v bogati literarni tradiciji, tako v delih Victorja Hugoja, Gustava Flauberta, Guyja de Maupassanta, Oscarja Wilda, Marcela Prousta kakor v mnogih potopisih. Opisi pokrajine so postajali vse obsežnejši in uveljavili so se stereotipi o sadovnjakih in jablanah. Ta

dežela je bila najbolj zaželeni cilj prvih turistov, zlasti Angležev, ki so prihajali sem po sklenitvi amienskega miru leta 1802 in na poti v Pariz prepotovali vso Normandijo. V svojem samotarskem, kontemplativnem delu so slikarji Eugène Isabey, Paul Huet, Karl Daubigny in Camille Corot znali ujeti poezijo naravnega okolja te pokrajine.

Ob reki Seni

Podoba Sene se v teku skozi Normandijo močno spremeni: od mirne vode, vdano ujete med bregove, do neukrotljive sile v bližini morja. Raznolikost pokrajine ob reki je slikarjem ponujala številne motive, tako neokrnjeno, divjo naravo kakor razvaline in spomenike, stare opatije, mostove, pristanišča. Karl Daubigny je bil prvi, ki ga je pritegnila slikovitost tega okolja; raziskoval ga je kar iz svojega čolna ateljeja *Le Bottin*. Od leta 1865 dalje so slikarji preučevali tudi svetlobne učinke na gladini vode, kakor se je najprej pokazalo v delih Augusta Renoirja, Frédérica Bazilla in Clauda Moneta.

Normandija v zbirkah Narodne galerije

Med desetletnim bivanjem v Parizu je Jurij Šubic leta 1882 na povabilo slikarskega prijatelja Gabriela Desrivièresa preživel pet jesenskih tednov v Normandiji, da bi pripravil sliko, ki bi jo razstavil na letni slikarski razstavi v Salonu. Poleg slike *Pred lovom I*, ki jo je naslednjega leta Salonova komisija sprejela na razstavo in je zdaj v stalni zbirki Narodne galerije, je za zasebnega naročnika naslikal skoraj identični, a zrcalno obrnjeni motiv; to umetnino danes hranijo v Niortu v Franciji. Iz Normandije je še več oljnih skic z različnimi motivi – od interierov do krajinskih izrezov, med katere sodijo tudi značilni sadovnjaki. Drugih krajin iz poznejšega Šubičevega opusa ne poznamo. Naslednje, za leto 1884 načrtovano bivanje v Normandiji je Jurij Šubic opustil zaradi prevzema naročila za poslikavo zabavišča Pri tamburinu (*Au tambourin*) na bulvarju Clichy v Parizu.

15. januar 2015–5. april 2015

Narodna galerija

Prešernova 24

1000 Ljubljana

Zbirka "Peindre en Normandie"

Predsednik

Laurent Beauvais

Direktor

Alain Tapié

Generalni sekretar in organizator

Steen Heidemann

Vodji projekta

Barbara Jaki, Steen Heidemann

Koordinacija

Alenka Simončič

Postavitev razstave

Ranko Novak

Razstavo je omogočilo

Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Razstavo smo pripravili v sodelovanju s

Conseil Régional de Basse-Normandie in Francoskim inštitutom v Sloveniji

Partnerji projekta

»Peindre en Normandie«

Sponzor razstave je
SKB banka d.d. Ljubljana

Skupaj v kulturnem doživetju

V Skupini SKB, ki je del mednarodne finančne Skupine Société Générale, si ob zasledovanju svojih poslovnih ciljev nenehno prizadevamo tudi tvorno prispevati k razvoju in napredku okolja, v katerem poslujemo. Želimo odgovorno soustvarjati podobo družbe današnjega in jutrišnjega dne. V dobrobit družbenemu okolju zato sledimo tudi pobudam na različnih področjih družbenega življenja, tudi na področju umetnosti in kulture. Ponosni smo, da se tokrat z našo pomočjo na več kot sto petdeset slikarskih platnih slovenskim ljubiteljem slikarstva predstavlja Normandija koncem 19. in v začetku 20.stoletja. Zbirka »Slikati v Normandiji«, ki je nastala 1992. leta, vključuje dela tako slavnih kot tudi neznanih slikarjev, ki jih je navdušil šarm normandijske obale in njenega zaledja in so tam naslikali svoje najlepše umetnine. Pri njihovem ogledu vam želimo obilo umetniškega užitka.

Francois Turcot, glavni izvršni direktor SKB

Leta 1992 je Pokrajinski svet Spodnje Normandije (Conseil Régional de Basse-Normandie) vzpostavil zbirko okoli sto dvajset slikarskih del, nastalih v dveh stoletjih med letoma 1750 in 1950. Naslovili so jo *Slikati v Normandiji* (*Peindre en Normandie*), saj je vsaka slika v zbirki povezana s to deželo, bodisi kot odsev epizode iz življenja kakega slikarja bodisi kot upodobljeni motiv ali še kako drugače.

Edinstvena vrednost zbirke je v tem, da predstavlja umetniške smeri 19. stoletja v vsej njihovi raznovrstnosti – realizem, romantiko, impresionizem in postimpresionizem –, saj sledi odtenkom njihovega razvoja in prikazuje številne spremembe, ki so privedle do rojstva modernizma v 20. stoletju. Razstava zajema tako upodobitve atmosferskih učinkov v naravi, obalnega pasu, podeželja in mesta kakor žanrske motive in tihožitja. V 19. stoletju so se umetniki selili iz industrializiranih okolij, ki so se v velikih mestih vse bolj razraščala, in se umikali v Normandijo. Tam so našli zatočišče: čutili so se blizu naravi in razvijali svoje zmožnosti slikanja na prostem ter si prizadevali, da bi ujeli trenutke v času in barvne premene te severne dežele. Umetniki pa niso bili pozorni le na pokrajino, temveč tudi na vsakdanje življenje podeželskega prebivalstva in ribičev.

Posebna privlačnost teh upodobitev Normandije pa ni toliko v slikanju regionalnih posebnosti ali zgodovinske dobe kakor v težko ulovljivih učinkih naravnih danosti, ki odsevajo v njih. Resničnost, ki izžareva iz slik, prevzame gledalca s svojo emocionalno močjo.

V okviru kulturnega konteksta razstava ne poudarja le pomembnosti Normandije za umetnost, temveč tudi predstavlja dela slikarjev tako regionalnega kakor mednarodnega pomena.

Zbirko je sponzoriralo več poslovnih združenj – NXP, Frial in La Poste –, ki so se odločila, da postanejo glavni partnerji projekta *Slikati v Normandiji*, pridružile so se jim tudi javne organizacije, vključno z mestom Caen.

Zbirko hranijo v nekdanji ženski opatiji Abbaye aux Dames v Caenu, kjer je zdaj sedež Pokrajinskega sveta Spodnje Normandije, torej na prestižni lokaciji, ki jo obišče vsako leto več kakor deset tisoč ljudi.

Zbirka je že bila razstavljena tako v tujini kakor v Franciji. Po gostovanju v Avstriji, v ZDA, na Japonskem in v drugih državah je bila v letih 2009 in 2010 na ogled v nacionalnih galerijah v Estoniji, v Latviji in v Belorusiji. Leta 2011 je med srečanjem vrha skupine G8 prišla v Deauville, nato so jo prenesli v Ukrajinski nacionalni muzej v Kijevu in še v Lvov in v Dnepropetrovsk. Zatem je obiskala skandinavske dežele, zdaj pa so na vrsti še Zagreb, Ljubljana in Trst, in kakor vedno tudi tokrat vse poteka v skladu z najstrožjimi muzealskimi standardi.

Zbirka *Slikati v Normandiji* z deli Clauda Moneta, Eugèna Boudina, Théodora Géricaulta, Gustava Courbета, Camilla Corota, Raoula Dufyja, Augusta Renoirja in mnogih drugih tako sijajno predstavlja Normandijo, da je postala pravi center odličnosti.

Théodule RIBOT (Saint Nicolas d'Attez, 1823 – Colombes, 1891)
Ostrige in kovinska čaša / *Oysters and a Metal Goblet*, ok./c. 1859
Association Peindre en Normandie, inv. št./Inv. No. PN 996.5.2

Eugène BOUDIN (Honfleur, 1824 – Deauville, 1898)
Most na reki Touques v Trouvillu / *Bridge over the Touques at Trouville*, 1881
Association Peindre en Normandie, inv. št./Inv. No. PN 998.3.1

Jacques-Emile BLANCHE (Pariz/*Paris*, 1861 – Offranville, 1942)

Plaža v Dieppu / *Dieppe Beach*, ok./c. 1910

Association Peindre en Normandie, inv. št./Inv. No. PN 2009.4.1

Eugène BOUDIN (Honfleur, 1824 – Deauville, 1898)

Trouville, pomol ob plimi / *Trouville, Jetty at High Tide*, ok./c. 1888–1895

Association Peindre en Normandie, inv. št./Inv. No. PN 993.9.1

Gustave COURBET (Ornans, 1819 – La Tour-de-Peilz, Švica/*Suisse*, 1877)
Plaža pri Trouvillu / *The Beach at Trouville*, ok./c. 1865
Association Peindre en Normandie, inv. št./*Inv. Nr.* PN 2010.6.1

Claude MONET (Pariz/*Paris*, 1840 – Giverny, 1926)
Étretat, ok./c. 1864
Association Peindre en Normandie, inv. št./*Inv. Nr.* PN 1999.3.1

Edouard VUILLARD (Cuiseaux, 1868 – La Baule, 1940)

Vrt v Amfrevillu / *The Garden at Amfreville*, ok./c. 1905–1907

Association Peindre en Normandie, inv. št./Inv. Nr. PN 996.6.2

Jurij ŠUBIC (Poljane nad Škofjo Loko, 1850 – Leipzig, 1890)

Pred lovom I / *Before the Hunt I*, 1883

Narodna galerija, inv. št./Inv. Nr. NG S 455

